

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jof'a si Dumineca.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XLII.

Se prenumera:

la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:

un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 9.

Joi, 13 Februaru

1879.

Brasiovu, 31 Ianuarie (12 Februarie).

Scirea ce amu adus'o in numerulu trecutu cu privire la pasulu ce voiescu se-lu intreprinda archierei nostri, se adeveresce po deplinu. Dupa cumu aflamu dela Vien'a si dupa cumu ne spunu si diuarele de acolo initiativ'a la acestu pasu a luat'o episcopatul romanu greco-orientalu, care mai antaiu a adresatu pe cale telegrafica la Maiestatea S'a rogarea prea plecata, ca: „Maiestatea S'a se binevoiesca a nu da aprobarea prea inalta proiectului de lege privitoriu la introducerea limbei maghiare ca studiu obligatoriu in tote scolile poporale, de ore-ce poporul vede intr'insulu unu mare periculu pentru adeveratele interese ale patriei si cu deosebire pentru bun'a intelegere dintre poporelei.“ Totu intr'unu timpu a fostu insciintiatu si cancelari'a cabinetului Maiestatii Sale, „ca in curendu Metropolitulu Mironu Romanulu cu toti Episcopi si cu-o deputatiune mai mare va cere in persona o audientia dela Monarchu in caus'a acest'a.“ Dupa acest'a s'au tramisu dela Sibiuu trei delegati la Blasiu la Escelenti'a S'a Metropolitulu gr.-cat. de Alba-Iuli'a Dr. Ioane Vancea, invitandu-lu a face asemenea si a se alaturá la pasii, ce voru fi de a se intreprinde in contra faimosului proiectu de lege. O invitatiune analoga s'a facutu si patriarhului serbescu dela Carlovitiu. Si unulu si altulu au consimtitu la acest'a procedere solidara. Astfelu archierei romani si patriarhulu cu episcopi serbesci se afla pote in momentulu candu scriemu cu totii in Vien'a, asteptandu se sosésca diu'a, in care voru fi primiti in audientia de catra Maiestatea S'a.

Reservandu-ne de a indrepta la timpulu seu ceea ce pote in informatiunile de susu nu este cu totulu exactu, constatamu pentru acuma numai, ca calatori'a archiereiloru in cestiunea memorata la curtea Maiestatii Sale este faptu. Nu se pote negá, ca actiunea acest'a combinata a episcopatoru romanu si serbesci in contra noveloru tendintie de maghiarisare este de mare insemnatate si va cadé greu in cumpena in momentele de faia. Ea ilustrá destulu de viu trist'a situatiune, la care au fostu redusi romanii si serbii din Transilvani'a si Ungari'a prin aceea, ca, in cursulu coloru diece ani din urma, li s'au luatú tote drepturile politice nationali, de cari se bucurau mai inainte.

Precumu nu ne potemu indoi nici unu singuru momentu, ca Maiestatea S'a in inalta bunavointia si parintésca ingrigire, ce o are pentru tote poporele monarchiei si ce a proclamat'o de atatea-ori din inaltimea tronului, va binevoi a dá ascultare rogarei prea plecate a archiereiloru nostri, asia nu potemu crede de alta parte, ca acesti'a voru lasá din vedere cevasi, ce ar' poté servi pentru o informatiune mai buna a monarchului nostru despre adeverat'a stare a poporului romanu din aceste tieri, despre lealitatea si nestramutat'a s'a fidelitate catra tronul si patria.

Prea Santiele loru voru descoperi negresitu monarchului si aceea, ca nou'a mesura de maghiarisare s'a pusu in lucrare tocmai intr'unu momentu, candu romanii erau indreptatiti a sperá, ca in vederea dificultatiloru, cu cari are a se lupte statulu si considerandu, ca interesele sale vitale pretindu categoricu ca se se restabilésca odata pacea intre nationalitati si se se dé fiacaruia ce este a lui, natiunea maghiara se va abate dela calea, pe care a pasitu pena acuma si va luá initiativ'a la o impacare drépta si leala cu natiunalitatile din Transilvani'a si Ungari'a. Capii nostri bisericesci suntemu convinsi, ca voru accentuá cu deosebire si aceea, ca dreptele postulate ale poporului romanu din aceste tieri, nu numai, ca nu eschidu ori-ce incercare noua de maghiarisare, dér' pretindu mai vertosu, ca tote dispositiunile legiloru existente, cari suntu indreptate in contra lui si impedece desvoltarea s'a, se se modifice pe cale constitutiunala in modu multiamitoriu.

Mai departe speramu, ca Metropolitii nostri, consiliari intimi ai Maiestatii Sale, voru intrebuintia ocaziunea de a declará capulu statului, ca cu deosebire romanii din Transilvani'a, a carora egala indreptare a intimpinatu nu numai odata poterniculu spriginu alu Maiestatii Sale, se vedu si astadi inca cu totulu eschisi dela vieti'a publica de statu si siliti a stá in opozitiune, din care cauza formandu ei maiortatea precumpanitóre a tieriei, acest'a nu pote progressá mai de locu, ci din contra da totu mai multu indereptu in modu visibilu si ca in fine sperantiele romaniloru se indrépta astadi din nou la tronul, de unde astépta alinare pentru suferintiele loru.

Cronic'a evenimentelor politice.

Avemu earasi bani — pentru Bosni'a. Diet'a ungrésca a primitu legea, care impoternicesce pe guvernul a contractá unu imprumutu de 100 milioane in auru, cu-o maiortate numai de 14 voturi. (187 in contra la 171) Si acest'a maiortate s'a potutu castigá numai cu mare greu, deputatii fiindu adusi cu birjele, ca se voteze. Unu altu ministeriu nu s'a fi multiamitu cu-o asemenea maiortate intr'o cestiune de esistencia pentru statu, d-lu Tisza s'a dedatu a invinge cu cate 10—20 voturi. De candu a esitu Széll din ministeriu nu se mai impedece nimeni de asemeni respecte constitutiunale. Tisza vrea bani si-i iea de unde i capeta, opozitiunea pote se strige, catu va voi, guvernulu dispune acuma peste 100 milioane si pote se continue oper'a inceputa a fericirii Bosniei. De Ungari'a pare ca-i dóre mai oucinu capulu, ei tienu, ca ea pote inca plati si prin urmare se platésca. Desbaterile au fostu infocate, vomu reveni la ele in Nr. urmatoriu. — D-lu Tisza a mai respunsu si la interpelatiunea asupra statutului de organizatiune alu Bosniei, dicéndu, ca acestu statutu se refera numai la nese mesuri provisorie, si ca pote, ca la organizarea definitiva voru fi intrebate si Corpurile legiuitoare. Comitete Albert Apponyi a atacatu aspru si cu dreptu pe ministru pentru acest'a declarare vaga, neconstitutiunala; s'a incinsu apoi unu dialogu infocatu intre elu si Tisza, care se fini cu declararea lui Apponyi, apiadata de intréga stang'a, ca Tisza a creatu o situatiune aprópe desperata tieriei. In fine s'a lúatu respunsulu lui Tisza la cunoscintia, inse numai cu 10 voturi maiortate compusa din voturile coloru 8 ministri si doi secretari de statu presenti. Eata maiortatea, cu care guvernéza astadi Tisza Kálmán!

O mana spala pe alt'a. Austro-Ungari'a a incheiatu unu tractatu cu Germani'a in privinti'a Slesvigului, facutu inca dela 11 Octobru 1878, prin care se desfintieza stipulatiunea cuprinsa in tractatulu de pace dela 1866 dintre Prussi'a si Austri'a, care dice, ca Austri'a cedéza drepturile sale asupra Slesvigu-Holsteinului, inse numai cu conditiunea, ca, déca districtele nordice ale Slesvigului si voru esprimá, prin votu liberu (plebiscitu), dorinti'a de a fi unite cu Danimarc'a, acele districte se se cedeze Danimarc'ei. Acest'a aceli conditiune a fostu impus'o imperatulu Napoleonu Prussiei si Danimarc'a cerea implinirea ei. Acuma Austro-Ungari'a, consimtiendu la desfintierea ei, eliberéza pe Prussi'a de ori-ce indatorire faia de Danimarc'a. Va se dica, comitete Andrassy a voitu inca se faca unu servitiu „sincerului seu amicu.“ Cei mai multi dicu, ca acest'a e pretiulu pentru intrevenirea „samsariului de omenia“ in favorulu ocupatiunei bosniace, altii inse sustienu, ca este unu „bacsisiu“ pentru contraservitiu vitóre. Vederemo!

Se pare, ca conflictulu dintre Romanii'a si Russii'a pentru ocuparea fortaretiei Arabtabia se inaspresce din di in di. Scirile

cele mai noue ne arata cestiunea acest'a intr'o lumina destulu de amenintatóre. Diuariulu anglésu „Daily Telegraph“ aduce o analiza a notei celei mai recente ce a adresat'o Russii'a Romaniei, care, cumu se afirma in cercurile diplomatice, este autentica. Dupa acest'a analiza not'a russésca ar' avé urmatoriulu cuprinsu: Dupa ce guvernulu romanu si-a luatú libertatea a resolvá cu forti'a o cestiune, care este inca pendentu, Russii'a ar' fi indreptatita a responde la o asemenea procedura sumara cu-o esecutiune sumarica, care se mérga si mai departe. Avendu inse dorinti'a, ce o are tota Europ'a de a sustiené pacea, Russii'a, inainte de ce ar' procede din parte-i la mesuri de a le fortie, voiesce se propuna unu compromissu, in urm'a caruia armat'a romana se se retraga indatu pena la unu punctu in departare de doue kilometre de Arabtabi'a. Guvernulu russescu nu dubitéza nici unu momentu, ca cabinetulu dela Bucuresci va primí fara intardiare propunerea acest'a. Totodata Maiestatea S'a imperatulu nu pote se nu-si esprime parerea s'a de reu despre aceea, ca cea d'antaiu intrebuintiare ce o face Romanii'a de independinti'a s'a castigata prin armele russesci, este „une attribution de prépotence“ (ingamfare, cutezare prea mare). O telegrama a lui „P. Ll.“ dela Vien'a adauge la acest'a: Se intielege, ca tonulu acelei note russesci a ofensatu tare in Bucuresci. Guvernulu romanu provocandu-se la aceea, ca cestiunea forméza obiectulu consideratiunei poteriloru europene, nu a primitu compromissulu. Se asigura, ca Tiarulu ar' fi cautatu ocaziune a-si esprima faia de reprezentantulu romanu la Petersburg, principele Ghic'a, parerea s'a de reu, ca a fostu silitu a adressá o asemenea nota la Bucuresci.

Press'a romanésca inca totu tace asupra noului conflictu russo-romanu, si se marginesce a reproduce vocile diuaristice din straiutate. Intre aceste este remarcabilu unu articulu alu lui „Neue fr. Presse“ din Vien'a, in care se dice intre altele: „... Se pare inse, ca indrasnéla, cu care mic'a Romania 'si apera drepturile sale faia cu imperiulu Tiarului, a revoltatu cumplitu pe cei din Russii'a. La Petersburg romanii suntu urati, nu li se pote iertá, ca ei la Plevn'a au scosu armat'a russésca din perire. Unii ómeni nu uita niciodata, ca odata s'au aretatu mici si slabi, si se facu dusmani de mórté celui, ce le-a intinsu man'a de ajutoriu in nenorocire. Acest'a trasura bine cunoscuta a sufleteloru ordinare caracteriséza politic'a russésca faia de Romanii'a; prin ea se esplica revoltatóre ingratitudine, cu care Russii'a respaltetesce servitiile amicabile dela Plevn'a; ea conduce si acuma politic'a Russiei, incatu privesce incercarea de a insielá la stabilirea fruntarielor pe aliatalu de odinióra, caruia i s'a rapitu teritoriulu basarabeanu, inca cu o bucata de pamentu...“ Mai departe dice „N. fr. Presse“, ca Russii'a se va gandi de doue ori mai inainte de a goní cu granate din Arab-Tabi'a pe amicu seu de eri, ca-ci unu atacu russescu asupra fortului ar' fi ecuivalentu c'unu atacu contra tractatului dela Berlinu, o incalcare indrasnéla a dreptului gintiloru de ceea-ce se va feri inse Russii'a deocamdata. In fine dice, ca Russii'a se radima pe ajutoriulu Germaniei, dér' nu crede, ca Germanii'a se uita cu totulu, ca pe tronulu romanu este unu Hohenzollern si spera, ca deórece Austri'a incuviintieza procederea Romaniei, acest'a va avé pe cele mai multe din marile poteri pe partea s'a.

Este incuragiatóre pentru romani sub impregiurările de faia declaratiunea, ce-o face ministeriulu italianu in organulu „Opinione“, care dice in numerulu dela 9 Febr., ca guvernulu italianu, desi nu a recunoscutu pena acuma formalu Romanii'a, din cauza, ca nu voiesce se se desparta de poterile apusane, totusi s'a grabitu a profitá de ocaziune spre a dovedi simpathiile sale pentru Romanii'a

spriginindu dreptele sale cereri in cestiunea delimitarii Dobrogei spre Silistria. — Cum-cà aceste cereri sunt in adeveru drepte, cetitorii nostri voru vedé din processulu verbalu alu commissariloru romani din Dobrogea, ce 'lu publicamu mai la vale.

Pe lènga press'a italiana se declara si press'a anglesa si francesa cu „Republic'a francesa“ in frunte, in favorulu dreptului Romaniei. Cu tôte aceste nu potemu suprimá de totu ingrijirea ce-o avemu, cá nu cumva, persistandu Russi'a in pretensiunile sale, poterile se cedeze, cá si in cestiunea Basarabiei. Speramu inse, cá acést'a nu se va mai poté, dupa ce ele s'au declarat odata pentru Romani'a prin comisarii loru din Dobrogea.

Din Transilvani'a.

Indolu, 9 Februaru st. n. 1879.

Onorate d-le Redactore! Proiectulu inaltului regimu ungurescu de-a introduce in scólele confessionali si comunali romanesci limb'a ungara, cá studiu obligatoriu, mai tare a spariatu si iritatu tóta suflarea romanésca, decatu cium'a, ce graséza in provinci'a russésca Astrahanu, si cu totu dreptulu, cá, déca fatalulu proiectu va deveni lege, atunci: Biserica, scólele nóstre confessionali sunt ferecate cu catenele celui mai periculosu servilismu spiritualu, si readuse la completa nepotintia de a se desvoltá pe terenulu culturalu, ba vomu fi condemnati legalminte a ne uitá in tacere la esterminarea totala a limbei si natiunalitatii noastre; ba adi mane ne potemu tredi c'unu proiectu si mai periculosu, prin care vomu fi opriti a adorá pe D-dieu in limb'a nóstra materna. Precumu se vede, regimulu ungurescu, cá se astempere foculu vomatu de càtra Verhovay si sozii lui, si atentiunea ginte maghiare se-o întórca dela Bosni'a si Herzegovin'a, nu vré a respectá diplomele imperatesci si bulele pontificali, pe bas'a caror'a ni s'a garantatu biserica nationala si scoli confesionali. — In tractulu protopopescu alu Pocegei, latiendu-se faim'a despre proiectulu din cestiune, totu romanulu dela micu pèna la mare s'a implutu de grije pentru venitoriulu scóleloru nóstre confessionali, si nu mai cu aceea se consoléza, cá dóra Metropolitanii, Archieerii, si barbatii de incredere ai natiunei romanesci, vedindu pericolulu ce ne amenintia nu voru fi intardiati a interveni la prea bunulu nostru Monarchu si rege Apostolicu, se nu aprobeze articululu fatalu, prin care se da lovitur'a de mórte scóleloru confessionale si comunali curatu romanesci si prin urmare întregi natiuni, care totde-aun'a a fostu si va fi credinciósa Casei Domnitóre.

Membrii bisericeii gr.-catolice si gr.-orientale de nationalitatea romana tienu susu si tare, cá tocmai asiá nu suferé se se introduca in scólele confessionali si comunali curatu romane limb'a maghiara cá studiu obligatoriu, cumu nu ar suferi maghiarii cá se se introduca limb'a romana in tôte scólele maghiare poporale, cá-ci: „Ce tie nu-ti place, altui'a nu face“ si déca totusi regimulu ungurescu se va nisui prin fortia a introduce in scólele nóstre confessionali si comunali limb'a ungara, cu revocare la legile aduse in diet'a din Pest'a, fora concursulu natiunei romanesci, nu-si va ajunge scopulu, cá: mai bine preferimu a nu vorbi si a remané muti, decatu de frica se invetiamu si se vorbimu limb'a unguresca, care de buna voie amu invetia-o si o vomu invetiá, — nu! pentru-cà pèna vomu traí, nu va fi potere lumésca, care prin forti'a brutala se ne póta reduce acolo, cá se ne lapedamu limb'a si credinti'a stramosiésca, care tesauru 'lu apretiuimu mai pre susu de tôte: Biserica si scóla fora limb'a nationala ar' fi aceea, ce-i diu'a fora sóre si nóptea fora stele; ne pare reu, cá regimulu ne considera, cá pe nesce copii debili de spiritu, cá ne va spariá cu pele de óie, si ne va maná, unde va voi. Romanii de ambele confessiuni nu'su sclavi ai regimului, ci-su cetatiani liberi ai statului. . . . Se insiéla regimulu, caudu cugeta, cá prin astfelu de proiecte si legi isi va realisá visulu de aur: *mindenemberlegyenemberdemagyar*. Asiádér se scia regimulu, cá aceea vomu ramané ce suntemu — si de frica d-lui Tisza nu-vomu merge la Bucuresci — cu exceptiunea renegatiloru, cari traiescu din gratia Regimului si sunt urgisiti si considerati de lepadaturi nu numai inaintea nóstra, dér' si inaintea acoloru buni patrioti si confrati ai nostri maghiari, cari dorescu din anima fericirea nationalitatiloru diverse din Transilvani'a si Ungari'a. O va aratá venitoriulu.

In locu se fi perdatu regimulu timpulu cu elaborarea proiectului din cestiune, mai bine facea, déca dá unu proiectu, prin care se delature din toti ramii functiuniloru publice pe renegatii, cari facu atatea discordie intre nationalitati, aplicandu barbati bine meritati, cari possuudu increderea si stim'a natiuniloru nlocuitoré din Transilvani'a si Ungari'a, cá-ci atunci ne convingea, cá ne vrea binele; séu mai bine facea unu proiectu de lege, prin care se indatorésca pe oficialii publici, se invetie in decursu de 3 ani limbele patriei, cá oficialii ar' trebui se fia pentru nationalitatile statului ungaru, si nu statulu pentru ei, precumu se vede a fi. — Aceea inca nu o vomu recunósce niciodata, de ar' stá d-lu Tisza in capu, cá statulu ungurescu este numai pentru rass'a maghiara, ci statulu ungurescu asiá botezatu stá din unguri, romani, nemti, sasi, slavi, si, multiamita lui D-dieu! pe venitoriulu inca si din bosniaci, mohamedani s. a. Asiádér pèna si va ajunge regimulu scopulu, se maghiariseze pe nationalitati, trebuie „ugyan“ se asude si existenti'a lui se fia eterna pèna la capetulu lumei, de cumva nu va recurge la magia, à la Bosco.

Petru Ales. Vlassa, administratoru protopopescu.

Voci asupra proiectului de maghiarisare alu d-loru Tisza-Trefort.

Sub titlulu: „Proiectulu de esterminarea scóleloru romanesci si a limbei romanesci“ scrie „Observatoriulu“ din Sibiu intre altele:

„Din regiuni diverse de ale Transilvaniei, cá si din Banatu si din alte comitate ale Ungariei, avemu sciri positive, cá cleru si poporu de confessiunea gr. res. intréba pe archierei si pe consistórie se le spuna, cá ce valóre are statutulu organicu faciá cu proiectulu de lege, alu carui scopu invederatu este esterminarea totala a limbei si nationalitatii nóstre. In acelasu timpu preotimea gr. catholica si tóta inteligenti'a cáta tiene de provinci'a mitropoliei de Alb'auli'a, adresandu-se in memorande si proteste càtra capii dieceselor, cá ce intielesu mai au bullele pontificali romanu si diplomele imperatului Franciscu Iosifu, in poterea caror'a s'au infintiati mitropoli'a greco-catolica de Alb'auli'a cu trei episcopii si anume dóue fundate din nou, cu titlu si caracteru fôrte bine respicatu, de nationali romanesci, Nationis romanae et lingvae romanae. Care ministru va cutediá se tréca cu vederea acelea mari acte de statu si se supuna monarchului unu proiectu de lege diametralu oppusu acelor'a, spre a'lu dá in desbaterea dietei? Asiá intréba preotimea greco-catolica din tôte diecesele si inca cu dreptu atatu mai mare, cu cátu din dilele mitropolitului Teofilu, de pre timpulu imperatului Leopoldu pèna in anii 1850—1856, de câte-ori curtea Vienei a insistatu cu tôte mediulócele la natiunea romanésca, cá se adópte uniunea cu Rom'a in cele patru puncte dogmatice, totdeaura li s'a disu si scrisu in mii de variatiuni: Numai unindu-ve cu Rom'a si numai adoptandu credinti'a la care tiene si cas'a imperiale, a ve poteti asigurá individualitatea vóstra nationala, a ve cultivá limb'a vóstra, a ve castigá drepturi politice nationali, a sparge prin conspiratiunea vechia a celoru trei natiuni politice ardelene, a intrá in comuniune mai apropiatu cu poporale neolatine si preste totu cu civilisatiunea. Nici-odata Vien'a nu a disu parintiloru nostri: Faceti-ve unguri, pentru cá se ve castigati drepturi politice, ci a disu totde-aun'a si la tôte ocaziunile: Faceti-ve catholici, pentru cá se scapati de tirani'a calviniloru si se remaneti romani sub scutul acerei cu doue capete. Acea propaganda vechia si noua, stá scrisa cu litere luminóse, nu numai in istori'a nóstra si in sute de documente, ci si sapate afundu in mintile si anemele generatiuniloru moderne. Clerulu si poporulu greco-catholicu romanescu este de firm'a convictiunea, cá nu va exista niciodata potere omenésca, care se fia in stare de a le smulge din pepturile nóstre. Totu asia, clerulu si poporulu romanescu greco-resariténu, pe langa ce tiene cu tôte braçiale la statutulu seu organicu, inarticulatu si in legi, prin care i se asigura in modu solemn vatiata nationala romanésca in biserica, scóla si cu atátu mai virtosu in familia, este totu-odata nutritu de credinti'a tare, cá ceea ce intenta proiectulu fatale este unu anachronismu, contra caruia Europ'a intréga isi va da verdictulu seu. Prin urmare, oper'a cea mare a mitropolitului Andreiu, prin care s'au adausu totu-odata cu unu ramu de stejaru mai multu la cunun'a de gloria a imperatului si regelui Franciscu Iosifu, va fi si va remané pertru totdeaura in poterea si vigórea sa nealterata, nestramutata, firma si solida, cá pétr'a din capulu anghiului. Orcane si valuri voru mai lovi cu tóta furi'a loru asupra institutiuniloru nóstre, se voru sfarmá inse tôte si voru disparé fora urma si fora a clatiná intru nimicu temelile milenarie aruncate de aprópe 1800 de ani, probate prin mii de pericule, remase inse neclatite, pentru cá generatiunile se póta edificá pre ele locuintie sigure, in faci'a carora chiaru si poterile iadului se dispara, precumu dispare cer'a de faci'a focului. . .“

Recunóscrea Romaniei.

Sub acestu titlu a aparutu in „Le Memorial diplomatique“ din Parisu unu articulu, pe care 'lu vedemu tradusu întregu in numerulu de Vineri alu „Romanului“. Pentru importantia, ce-o are reproducemu si noi partea cea mai insemnata din elu. Articulu incepe prin a constată, cá cestiunea recunóscrei Romaniei séu mai bine a stabilirei de relatiuni diplomatice oficiale intre principatu si poterile occidentale stá pe locu. Caus'a o afla intr'o scrupulositate neintemeiata a poteriloru, cari inainte de ai recunósce, ar' voi se véda pe Romani aplicandu principiulu de emanciparea evreiloru. In fondu, dice, nu este decatu o deosebire de vederi asupra modulu de procedere, deórece Romanii nu voiescu nicidecumu se se sus-traga obligatiunei, ce le-o impune tractatulu. Apoi continua asiá:

„De alta parte, inconvenintele, ce ar' resultá din o mai lunga abtineré a poteriloru, ar' poté se fia fôrte gravu. Nu trebuie se ne ascundemu, cá sunt Israeliti, cari ar' suferi de consecintiele politice urmate de cele trei poteri. Simtiementulu poporaru nu rationéza; vede lucrurile in mare si cu tôte efectele loru. Faptulu aici este refusulu poteriloru de a acordá unu poporu teneru si mandru, loculu de care se crede demnu intre natiuni, si acést'a numai din pricin'a Evreiloru. Prin urmare, Evreii vinu astfelu intr'o óra solemn, se adauga la relele reale séu inchipuite, ce li se imputa, crim'a de a impedeá un'a din cele mai legitime din aspiratiunile nationale. Tremuramu la gândirea nenorociloru, ce s'ar' poté intemplá, déca aceste simtieminte s'ar' generalisá in Romani'a.

„Din punctulu de vedere specialu alu Franciei, politic'a ce urméza poterile póte sulevá inca o obiectiune. Anglesii, cari n'au avutu niciodata vr'o influentia in Romani'a, si Germanii, cari sunt impoporati, nu risca nimicu procedendu cumu facu; inse nu este totu astfelu pentru Franci'a. Totu o léga de Romani'a si legitim'a influentia ce n'a incetatu se exercite in acést'a tíera, care a fostu numita cu dreptu cuventu Franci'a din Orientu, ar' poté so fia sdruncinata, déca cabinetulu francesu ar' starui pré multu timpu intr'o atitudine, care nu'i este comandata de nici unu interessu directu si eare, in fondu, nu este de locu folosítóre causei Israelitiloru. Se observamu, cá nu e vorb'a de-a recunósce independenti'a Romaniei; acésta independenti'a este astadi unu faptu indeplinitu, care numai póte fi contestatu. E vorb'a numai de a stabili relatiuni diplomatice, adeca de o cestiune numai de forma. Dér' Romani'a se póte lipsi ani întregi de aceste relatiuni; mai multi ani Franci'a n'a avutu relatiuni cu Russi'a, astadi n'are cu Mecciculu. Romani'a póte cu atatu mai lesne se face acést'a, cu catu ea este recunoscuta de poterile, care o incongióra si cu care are mai multe interese de desbatutu: Russi'a, Austri'a si Turci'a. Ii ar' fi dér' relativu usioru de a renuntiá la relatiunile diplomatice, ce i se precupetiescu si de a lasá puru si simplu cestiunea israelita in starea, in care se afla astadi, pentru-cà nici Russi'a, nici Austri'a, nici Pórt'a nu ceru nimicu in acésta privintia. Déca acésta ipotesa s'ar' realisá, situatiunea celoru trei cabinete n'ar' fi óre fôrte incarcata?

„Supunemu consideratiunile ce procedu amiciloru Romaniei. Credemu, cá poterile potu conciliá simpathiile, ce au pentru Evreii din acestu principatu cu acelea, ce datoróza Romaniloru, si cá, punendu puçina bunavóntia din ambele parti, s'ar' poté aflá mediuloculu spre a esi dmr'o situatiune, care devine din di in di mai rea si pe care au interessu de a o vedé modificata Israelitii, celu puçinu totu atatu cátu si Romani'a.“

Memoriulu delegatiloru romani din Dobrogea.

Diariulu „Politische Correspondenz“ din Vien'a publica memorandulu, care l'au aster-nutu delegatii romani comisiunei europene pentru regularea fruntarieloru între Bulgari'a si între Dobrogea. Acelu memorandu suna, dupa cumu urméza:

„Silistria, 5 Novembre 1878.

Subsemnati mandataru ai principelui Romaniei au onóre a asterne urmatórele consideratiuni la apretierea comisiunei europene pentru delimitarea Bulgariiei. Congressulu dela Berlinu decidiendu, cá o parte din teritoriulu de pe malulu dreptu alu Dunarii se se alature la Romani'a, a avutu de siguru intentiunea, cá acést'a alipire se se facea sub impregiurarea favorabila atátu pentru Romani'a, cátu si pentru teritoriulu acést'a. Firesce, Congrèssulu a fostu condusu de acele idei si cugete, cá se asigureze o comunicatiune neintre-rupta si usióra între Romani'a si între provinci'a de pe malulu dreptu. Necessitatiile administrative, relatiunile economice ceru din acea cauza, cá se se ié precautiuni pentru acést'a recerintia imperiósa. Cu tôte acestea s'a ivitu si dificultate. Din cunoscenti'a generala a cursulu Dunarii resulta, cá baltile malulu stèngu in inaltimea teritoriului datu Romaniei facu comunicatiunea aprópe impossibila intr'o estensiune considerabila. Comunicatiunea s'a tienutu din

timpurile cele mai vechi pe malul stângu totuđun'a pe înaltimea dela Calarasi si pe malul dreptu pe înaltimea dela Silistria. Înainte de a se determiná punctulu, de unde erá se plece lini'a delimitátore, erá fôrte necesariu, de a se asigurá, cá acea linia se nu cada in zon'a, unde se cobóra terimulu, cá acolo comunicatiunea nu-i cu potintia. — La dincontra Romani'a ar' fi fostu izolata de provinci'a cea noua si nu ar' fi avutu alta legatura, decatu printr'unu ocolu mare pe dupa baltile de pe malul stangu. Acestu scopu se póte ajunge fora de unu studiu particulariu alu terenului. Dér' Congressulu si-a propusu de a deslegá in timpu scurtu probleme de mare interesu, spre a-si consecrá timpulu seu acestui studiu specialu, care de altmíntrelea numai la faci'a locului se póte face. In realitate s'a marginitu numai la aceea, de a dá unele indicii generale, lasandu in grigi'a comisiunei europene de a face studiulu necesariu la faci'a locului.

Desi tractatulu dela Berlinu nu determinéza punctulu, de unde se plece lini'a delimitátore, totusi protocoalele cuprindu indicii pretiose, cari sunt de ajunsu, spre a reversá o lumina asupr'a spiritului tractatului. Anume protocolulu Nr. 15 constatéza unanimitatea plenipotentiariloru despre necesitatea comunicatiunei, ce este a se restabilí. Acelasi protocolu arata inca, cá comunicatiunea trebuie cautata in zon'a aceea, pe unde a fostu din dile betrane, in préjm'a Silistriei; in urma lasa in grigi'a comisiunei de a aflá unu punctu potrivit pentru constructiunea unui podu, care trebuie se fia situatu tocmai in mediulina.

Guvernulu romanu petrunsu de interesele sale si de datorintiele, ce-i impune tractatulu dela Berlinu faci'a de provinci'a cea noua, a facutu se fia studiata la faci'a locului cestiunea legaturei dintre amendoué malurile. Acestu studiu a dusu la acea conclusiune, cá cu malul dreptu este numai o singura legatura, si dupa cumu a observatu baronulu Haymerle in Congressu, numai unu punctu in préjm'a Silistriei, care ar' fi bunu, pentru de a construí unu podu. Unic'a legatura naturala dela Calarasi, loculu principalu alu judetiului, este canalulu formatu de Dunare, care se estinde mai in josu de Silistria si in apropiare mare de ea spre interiorulu Romaniei. Din timpuri nepomenite nu se mai afla între acestea dóue staturi limitrofe intr'o distántia de 130 kilometre nici o alta legatura. In realitate malul stângu nu oferese in estensiunea acést'a considerabila nimic'a alt'a, decatu terenu baltosu intr'o latime cam de 12 kilometre, care, candu cresce ap'a, nu se póte trece de feliu, éra candu scade ap'a se trece cu mari greutati. De siguru reprezentantii mariloru poteri europene n'au potutu considerá legatur'a prin baltile insulei celei mari Balt'a, între Romani'a si între teritoriile, ce i-se voru adauge aprópe de Silistria, de aceea, pe care au avutu in vedere si pe care se ofere o comunicare neintrerupta si usiora.

Protocolulu Nr. 15 e in privint'a acést'a destalu de limpede. Spre care altu scopu ar' fi aflu Congressulu necesariu, cá lini'a de delimitare se fia aprópe de Silistria, déca nu s'a facutu acést'a cu apriat'a intentiune, de a reflectá la comunicatiunea stabilita prin canalulu Borcea in faci'a Silistriei? Congressulu a avutu prin urmare in vedere legatur'a prin canalulu Borcea, care este unic'a cale naturala si traditionala. Dér', déca lucrulu este asia, atunci possessiunea sigura si usior'a intrebuintiare a acestei legaturi cere nu numai possessiunea acestui canalu, ci si acelui malu in faci'a curuia incepe, si a insuleloru, cari se afla in partea de unde incepe.

De aici resulta, cá, luandu in consideratiune necesitatea acést'a de primulu rang si conformu spiritului protocoaleloru tractatului dela Berlin lini'a delimitátore trebuie se fia trasa din susu de loculu, unde se deschide canalulu Borcea. Déca pasimu la intrebarea ce a pus'o principele Hohenlohe Congressului in numele comisiunei, si care s'a rezervatu pentru studiulu comisiunei europene, cá se afe loculu, unde s'ar' poté face unu podu, atunci cauta se spunemu, cá numai unu locu bunu pentru podu este si loculu acést'a este din susu, de unde se deschide canalulu Borcea, loculu, care pe malulu stangu se numesce Chicin. Malulu dreptu in faci'a Chicinului cade spre resaritu dela Silistria si préjm'a ei, Chicinulu implinesce asiadér' conditiunile recerute cu tóta rigórea de tractatu. Recunóscerea terenului va duce necesariminte la conclusiunea, cá ori-care altu punctu mai la vale, decumva s'ar' alege, ar' impune Romaniei sacrificii fôrte mari, cari, mai cu séma imediatu dupa greutatile, ce si le-a impusu in nesce impregiurari, pe cari Europa le-a apretiatu deajunsu, ar' apesa-o fôrte tare. In realitate ar' trebui se se faca in locu de unu podu doue poduri si pe lónge aceea o stavila (iézu) in lungime dela 8—10 kilometre, care se fia atata de solida, încátu se póta contrastá cursuriloru cumplete ale apei. Noi suntemu de parere, cá n'a fostu acést'a ide'a poteriloru mari, scopulu loru n'a potutu fi, de a crea Romaniei o situatiune atatu de grea.

Avemu speranti'a, cá comisiunea prin studiulu terenului se va convinge despre adeverulu acestoru asertiuni si cá va recunóscé, cá punctulu Chicinu, séu mai vertosu malulu din faci'a Chicinului nu póte fi lasatu afara de line'a delimitátore — ne luamu voia a atrage atentiunea binevoítore a comisiunei la consideratiunea ultima din cauza, cá loculu

pentru constructiunea unui podu este hotaritu, a mai remasu inca a determiná pe tiermulu dreptu, ce estensiune trebuie se aiba fasi'a de pamentu, care se recere pentru aperarea acestui punctu, ceea ce este fora indoiéfa pentru ori-care cale, ce se afla aprópe de hotaru.

Noi ne oprimu pe lónge aceste umilite observatiuni convinsi, cá comisiunea urmarindu trasamentulu liniei drepte, între punctulu, pe care-lu va determiná si între punctulu din josu de Mangali'a, de va fi de lipsa ne va concede, ai aretá, dupa mesura si dupa trebuintia consideratiunile, care dupa parerea subsemnatiloru au a se supune apretiarei comisiunei. M. I. Ferichide, G. Slaniceanu, A. Arionu, St. Falcoianu."

Mesuri in contra Ciumei.

Guvernulu ungurescu a publicatu pentru calatorii, cari vinu din Russi'a in Ungari'a, urmatórea dispositiune: Calatorii, cari vinu din Russi'a peste Romani'a, potu trece peste hotarele Ungariei numai pe la Oituzu, Timisiu si pe la Orsiov'a, si adeca numai atunci, candu voru adeveri pe pasporturilu loru autoritatile russesci imperatesci, cá respectivulu 20 de dile înainte de acésta adeverire n'a petrecutu in guvernamentulu Astrahanului, nici in altu guvernamentu, in care domnesce Ciom'a, si déca nuicumva banuél'a cu respectu la timpulu decursu dela acésta adeverintia a autoritatiloru; cá calatoriulu intr'aceea totusi a potutu petrece intr'unu guvernamentu ciomatu. La acei calatori, cari vinu cu corabi'a din porturi russesci, este de a se privi petrecerea pe mare, cá si candu ar' fi petrecutu intr'unu tienutu nebanuitu. Acésta ordinatiune intra in vieatia dela 10 Februaru a. c. st. n. si se va modifica numai atunci, candu se voru pune in lucrare de guvernulu romanu mesurile recerute preventive in privint'a calatoriloru, ce vinu din Russi'a dupa o conventiune facuta cu delegatii romani. — Cercetarea ce are se se faca pe la locurile mai susu pomenite cu calatoru ce voru sosi pèna un'a alta din Russi'a peste Romani'a si desinfectiunea cuviinciosa a calabaliculu loru s'a ordinatu inca in 28 Ianuariu st. n. a. c. sub Nr. 4632. Budapest'a 3 Februaru 1879.]

Dupa cumu suntemu informati din isvoru siguru, s'au instituitu la pasurile transilvane dela Timisiu si Oituzu comisiuni sanitare, cari au se supravegheze intrarea calatoriloru, cari vinu din Russi'a si suntu avisati in urm'a decisiunii conferintei internationale sanitare dela Budapest'a, a trece mai departe in Transilvania numai prin pasurile acestea. Comisiunile aceste constau dintru unu comissariu civilu si dintru unu medicu, celu d'antaiu va avé o remuneratiune pe di de trei florini. Comitetele supr. alu Brasiovulu a numitu indatu comisiunea dela Timisiu, care din 10 Febr. st. n. se afla in deplina activitate. Ea va avé se ingrigésca înainte de tóte pentru desinfectarea obiectelor (vestiminte si marfuri) supuse acestei proceduri. Afara de aceste va avé se vegheze asupr'a paspórteloru calatoriloru, cari voru avé se documenteze, cá 20 de dile mai înainte s'au aflu in districte, unde este cioma. Totu odata ni se spune, cá la Timisiu s'a infiintiatu unu spitalu pentru acestu scopu. Carantina (lazaretu) inea nu se va infiintia, pèna candu pericolulu nu va fi mare. Guvernulu ungurescu s'a întielesu cu guvernulu Romaniei de a merge mana in mana in cestiunea acésta sanitara, ceea ce se póte vedé mai bine din mesurile guvernului romanu ce le publicamu mai la vale.]

„Monitoriuulu Romaniei“ publica decretulu, prin care se aproba dispositiunile prescrite mai josu, cá mesuri preventive pentru aperarea tieriei in contr'a infectiunei pestei orientale din Russi'a :

1. Se se opréscá de a se mai importá din Russi'a si din Bulgari'a urmatórea obiecte si marfuri: a) Rufari'a de corpu si de asternutu, cá articulu de comerciu; b) Rufari'a de corpu si de asternutu, intrebuintiata si nespalata; c) Vestimintele intrebuintiate, sdrentiele si remasitiile din stoffe tiesute de ori-ce feliu, peticele de harthia; d) Blanile, marfurile de blanaria, peile si palari'a de ori-ce feliu si sub ori-ce forma; e) Pás'l'a, lan'a nelucrata, spalata si nespalata, perulu de bou, de calu, de porc, de camila, penile si fulgii; f) Basicele si matiele, próspele séu uscate si matiele sarate; g) Icrele, pescele uscatu, afumatu, saratu si preparatu in untu-de-lemnu si untu topitu; h) Siofranulu si balsamu de Sarept'a; i) Probele (échantillons) de marfuri.

2. In ceea-ce privesce corespondintia postala, acést'a se se imparta in trei categorii, si anume: a) Scrisorile imprimare; b) Epistolele cu valorile in hartia; c) Pachetele. — Scrisorile si imprimarele se voru impartí in pachete mici si se voru supune unei desinfectiuni sistematice. Scrisorile cu valori in hartia si pachetele se voru deschide in faci'a

directorului carantinei si, dupa-ce se voru desinfectá, se voru sigilá cu unu sigiiu oficialu si se voru inaintá la destinatiune.

3. Monetele metalice se voru desinfectá prin imersiunea loru intr'o solutiune de acidu sulfuricu (1—10).

4. Ori-ce caletoriu din Russi'a si din Bulgari'a va intrá in Romani'a, se aiba pe pasaportulu seu o visa din partea autoritatiei administrative séu politianesci, in care visa se se mentioneie localitatea séu localitatile, in cari a statu caletorulu in cele din urma 20 de dile si ca in acea séu acele localitati nu esista pesta orientala. Acésta visa se fia certificata de unu consulu romanu.

5. Intrarea in Romani'a, fia pe mare séu pe uscatu, si trecerea prin Romani'a, se fia refusata ori-carei persóne, care va fi parasitu mai puçinu de catu de 20 dile o localitate infectata séu bantuita de pesta.

6. Efectele calatoriloru, precumu: rufele, incaltiamintea, blanile, vestimintele si obiectele, cari facu parte din bagagiulu loru, nu voru fi oprite de a se introduce in tíera impreuna cu calatorii, cu conditiunea inse cá tóte obiectele mai susu mentionate se fia supuse mai antaiu unei desinfectatiuni apropiate.

7. Vagónele de clas'a I si II de pe calea ferata Ungheni-Iasi si Prutu-Galati, precumu si trasurile imbracate cu ori-ce materie séu pele, voru fi oprite de a intrá in tíera, nepotendu-se desinfectá cu eficacitate, si nu se va permite deocamdata, de catu circulati'a cu vagónele de clas'a III si cele de marfuri, precumu si cu trasurile neimbracate. Vagónele de clas'a III si cele de marfuri, precumu si trasurile neimbracate si hamurile, înainte de a continuá percursulu loru pe teritoriulu Romaniei, se voru desinfectá la frontarii prin spalaturi cu apa ferbinte, cu aburi de apa séu cu o solutiune de acidu carbolicu.

8. Bastimentele, cari sosescu din porturi russe si bulgare, persónele si marfurile aflate pe bordulu acelor bastimente, înainte de a fi admise la liber'a practica, voru fi supuse unei revisii sanitare, fora prejudiciulu unor mesuri ulterióre, basate pe dispositiile prevediute in organizatiunea carantinelor.

9. In ceea ce privesce pe calatori, timpulu afarei loru pe mare se considera cá si pe unu terenu nebanuitu.

Mesurile prevediute la articulu precedentu sub Nr. 4 si 6, relativu la paspórtu si la efectele voigioriloru ce voru veni din Russi'a si din Bulgari'a, se voru pune in aplicare dupa optu dile dela notificarea loru la Petersburg; ér' mesurile prescrite sub Nr. 1, 2, 3, 5, 7, 8 si 9 voru intrá imediata in lucrare.

In lipsa de consuli romani, cari se certifice visele sanitare ale autoritatiloru russe, pentru Romani'a voru fi valabile visele d-loru consuli germani si austro-ungari de prin localitatile respective.

Guvernulu romanu luându avisulu consiliului medicalu superioru, aduce cele urmatóre la cunoscentia publiculu caletoriu :

La conferint'a sanitara internationala, tienuta la Budapest'a, la 31 Ianuarie si 1 Februarie a. c., între guvernulu ungaru si între delegatii guvernului romanu, s'a hotaritu cá guvernulu ungaru va destiná, pentru intrarea calatoriloru din Russi'a in Transilvania, numai punctulu Oituz si Temesiu si la Dunare punctulu Orsiov'a, afara de punctele de intrare din Moldov'a in Bucovina, cari facu parte din teritorulu austriacu.

Cá Romani'a va destiná, pentru calatorii din Russi'a, unu numeru catu se póte de micu de puncte de intrare;

Cá calatorii din Russi'a, cari trecu prin Romani'a, nu voru poté intrá in Ungari'a, déca nu voru presentá unu certificatu din partea autoritatiloru romane, prin care se constate, cá ei au fostu supusi la frontariele russo-romane tuturoru mesuriloru sanitare, introduse ad-hoc.

Calatorii din Romani'a, cari nu vinu din Russi'a, se presente ia frontariele ungare unu certificatu alu autoritatiloru romane, prin care se constata, cá localitatea, de unde vinu, nu este bantuita de cioma.

Punctele de intrare din Russi'a in Romani'a, cari remanu deschise, sunt cele urmatóre: Kadauti, Ungheni, Falcu si Galati. Pe Dunare voru remané deschise punctele de intrare Tulcea si Sulina; ér' pe Marea-négra porturile Kiustonge si Mangali'a. Punctele de intrare din Bulgari'a in Dobrogea se voru aduce la cunoscentia generala printr'o publicatiune ulterióra. Pentru Ungari'a si Romani'a voru remané deschise punctele: Calarasi, Olteni'a, Giurgiu, Zimnicea, Turnu-Magurele, Bechetu, Calafatu si Severinu.

Tumulturi noua ale studentiloru din Petersburg.

Astadi nici unu guvernulu europénu nu întrece cu despotismulu, terorismulu si cu crudimea s'a pe guvernulu santei Russii, dupa cumu se póte convinge ori-ce omu din cele ce le vomu relatá mai la vale, dupa „N. W. Tgbl.“ Russi'a in privint'a mesuriloru draconice luate in contra fiiloru sei, cari cutézu a cere drepturi constitutionale si legi mai umane, mai crestinesci, este totu aceea, care a fostu acumu o suta de ani. Tóte guvernele s'au muiatu si acomodatu dupa spiritulu timpului, numai

diplomatii muscalesci nu voru se auda, in ruptulu capului, de vocea poporului russescu, care reclama dintr'unu coltiu alu marei imperatii pëna la celaltu prin gur'a studentiloru, flórea Russiei, drepturi constitutionale, cari se garanteze si poporului russescu tóte libertatile, de cari se bucura popórele civilisate occidentale, cá se nu mai fia persón'a cetatianului espusa in totu momentulu la brutalitatile autoritatiloru administrative si la bunulu placu alu organeloru politienesci. Aceste premise se trecemu la corespondinti'a petropolitana a diuariului vienesu, care contine urmatoarele:

In cetatea Tiariloru éra s'au inscenatu turburari grandióse. Caus'a imediata la acestea au dat'o mesurile cele crude, cari s'au luat de organele administrative in contra studentiloru, cari s'au fostu aruncatu in prinsóre acumu vr'o 6 septemani, candu au datu o adresa catra prínciulu mostenitoriu russescu. Guvernulu Tiarului a pronunsiatu, pe calea administrativa o sentintia in contr'a a treidieci si doi dintre acei studenti. Pe bas'a acelei sentintie acei studenti nefericiti aveau se fia deportati in 19 Ianuariu la Siberi'a, fara de a se fi pronunsiatu vreunu tribunalu asupr'a loru. Scirea cea trista ajunsese la urechile studentiloru inca in 17 Ianuarie, cari decisera, cá éra se se indrepteze cu-o rogare cátra sucesorulu tronului, si in diminéti'a urmatóre se ó predé prin deputatiune. Deputatiunea delegata din partea studentiloru s'a dusu la timpulu fixatu dinantea palatului principelui mostenitoriu, éra ceilalti colegi in numeru mare se asiedia prin stradele vecine. Deputatiunea n'a fostu primita. Portile palatului erau inchiate si indata resare unu functionariu dela politia, care dechiara deputatiunea studentiloru prinsa. Dupa mai multe flueraturi sarira ceialalti colegi dela panda intru ajutoriulu deputatiunei, cari smulsera pe colegii loru din manile politiailoru si-i dusera pe mani acasa. Dér' nu trecu multu, si éta, cá se pune in calea studentiloru, candu mergeau a casa, o patola de 10 politiai, si incepe a dá cu paturile pusciloru in ómenii, cari se adunaseru in mare numeru, imprastiandu in tóte partile. Studentii se intórsera in contr'a politistiloru: se incaierara si, sarindu poporulu in ajutoriulu studentiloru, indata fura politistii luati pe fuga. Dupa aceea se audira strigate dintre poporu: Pentru ce voiescu se ne duca la inchisóre? Voiescu se ne duca la inchisóre — fú respunsulu — pentru cá amu voitu se petitionamu la mostenitoriulu tronului pentru iertarea colegiloru nostri, cari se voru deportá pe cale administrativa la Siberi'a. „Calai, canii despotismului, josu cu ei! — Se se cetésca petitiunea!“, resuná din o miia de guri in aeru, si indata se sui pe o lada conducetoriulu deputatiunii, studentulu de medicina Ozarowski, si coti celoru adunati petitiunea. Harthi'a de abia a fostu cotita de jumetate, candu deodata veni o sotnie de cazaci si unu despartimentu puternicu de gendarmeria si facu arestari multe. In 19 ale lunei trecute treidieci si doi nefericiti studenti, cari au datu pricina la tumultu, fura arestati dearendulu si transportati in mai multe chibitce pe calea administrativa pe drumulu celu fórte tristu cátra Siberi'a. In societatea loru se aflá pe langa altii si presiedintele representatiunii provinciale Charcov si autorulu petitiunei constitutionale, care fú predata Tiarului de cátra mai multe representatiuni provinciale russesci, Gryboienko.“

In modulu acest'a o patira bietii studenti si inca o voru mai patí-o multi, pëna voru veni odata si barbati de statu russesci la convictiune, cá lucrurile nu mai pot merge pe drumulu de pëna aci, déca nu voru se puna in periculu esistinti'a marelui imperiu.

Diverse.

(O deputatiune romana.) „Telegrafulu Romanu“ dela 27 Ian. v. publica o corespondentia dela Budapest'a 5 Febr., in care se dice intre altele: „Audimu, cu placere, cá o deputatiune cu Metropolitulu si cu capii dieceselor sufragane din metropoli'a gr. or. romana in frunte are se vina aicea, cá se protesteze contra proiectului. Din o scrisóre privata dela Aradu aflu, cá in deputatiune va fi Archimandritulu N. Pope'a, Alexandru Mocioni, Cosm'a si altii. Nu ne facemu ilusiuni, dér' ne pare bine, cá interesulu pentru causele nóstre nationale nu s'au recitu“ — adauge corespondentulu.

(Casu de mórte. — „Capitululu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Iuli'a cu adéncia intristare face cunoscutu, cumu cá Prea Onoratul in Christosu frate Ioane Chirila, Custode séu Ecclesiarchu si Canonicu alu Bisericei catedrali Metropolitane din Blasiu, in urm'a unui morbu indelungatu, in 6 ale lunei curgatorie la 5 óre dupa amiédiu, si-a datu sufletulu in man'a Creatoriului seu, in etate de 76 ani. Functiunile funebrale se voru tiené in Biseric'a Catedrala in 8 ale lunei curente la 2 óre dupa amiédia. Fia-i tieren'a usióra. Blasiu, 7 Februaru 1879. — Capitulu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Iuli'a.“

(Gambetta condamnata la mórte) O telegrama a „Agentiei Havas“ dela Colonia (Köln) spune, cá dupa o scire, ce a primit'o „Gazet'a de Colonia“ dela Londr'a, comunistii de acolo au condamnatu pe d. Gambetta la mórte si politia anglesa a prevenitu despre acést'a pe autoritatile franceze, cá se se scie pazí. Comunistii sunt iuti la esecutiuni, acést'a au dovedit'o pe tempulu rescólei din Parisu, candu nu mai scieau pe cine se'lu impusce antaiu, si ce se strice, se arda si se darime mai curéndu. Acesti anarchisti si inimici ai adeveratei libertati au latitu in urm'a acést'a atat'a teróre in Paris, incatu nici cei ce erau comunisti din principiu numai voieau se scie de ei. Ajunse lucrulu acolo, cá se se omóre unii pe altii. Nu e mirare dér', cá unu republicanu moderatu cá Gambetta le este numai unu ghimpe in ochi.

(Jules Grévy,) presiedinte alu republicei franceze, au fostu caracterisatu astfeliu de unu scriitoriu: „Unu capu de invetiatiu si de filosofu, asiediatu pe umeri de grenadiru. Corpulu lui pare taiatu pentru unu seculu“. Portretulu in adeveru e de arta; aceste cateva linii sunt de ajunsu pentru a ne face o idea esacta despre noulu presiedinte.

(Legea prussiana disciplinara.) O fóia satirica din Vien'a a publicatu o amusanta fantasia asupr'a proiectulu de lege disciplinara pentru Reichstagu, acelu famosu papiectu, prin care d. Bismarck voiesce se restringa libertatea cuventului in parlamentu si a carui aplicare pare dejá asiá de deficiila. Deputatul Hasselmann: Domniloru, eu ceru cuventulu. — Presiedintele (intrerumpendu): Voiu observá oratorulu, cá tonulu sumetiu, cu care a pronunsiatu cuventulu „eu“, ar' autorisá pe deplinu pe presiedinte a'i redicá cuventulu. — Dep. Hasselmann: Nu intielegu. . . Presied. (intrerumpendu): Puçinu 'mi pasa, déca urmezi pe acestu tonu, voiu fi obligatu de a te inchide pentru optu dile, intr'o odaia intunecata, unde vei fi pusu la ajunare. — Dep. Hasselmann: Eu. . . Presied. (intrerumpendu): Nu vorbi intotadéun'a de d-t'a. Esi din cestiune, 'ti ieau cuventulu. — (Deputatul Liebknecht cere cuventulu.) — Presied.: D-t'a ai mai vorbitu acumu unu anu. Ce mai ai se ne spui? Te sfatuescu se taci. — Cancelariulu imperiului are cuventu. — Cancelariulu imperiului principele de Bismarck: Constatu cu onóre, cá cu tóta legea esceptionala Camer'a este mereu animata de tendintie socialiste. — Presied. (intrerumpendu): Escel. Vóstra pare a uitá, cá in virtutea paragr. 66 din nou'a lege ouventulu socialismu este gonitu din limb'a germana. — Principele de Bismarck: Ilu pronunsiasi chiaru d-t'a (risete). — Presied. (in parte): Am patit'o! (Tare): Ecs. V. urméza, 'i voiu luá cuventulu. — Principele de Bismarck (necajitu): Domnule presiedinte, 'ti uiti. . . Presied.: Ce? Esc. V. me acusa de lipsa de memoria? Rogu comisiunea de a se reuní indata, cá se discute cestiunea, déca trebuie tramisu Ecs. S. Cancelarulu dinantea judelui comunalu. (Sgomotu. Princ. de Bismarck 'si smulge peruc'a.) Unde e comisiunea? — Vocí: Comisiunea se amesteca cu cei ce facu sgomotu. — Presied. (spariatu): Comisiunea? . . . Si comisiunea va fi pusa sub acusatune. (Nou sgomotu.) Camer'a tóta va fi pusa sub acusatune. (Urlete spaimentatóre.) — Dep. Windthorst: Si presiedintele tiene de Camera. (Strigate: Adeveratu! Sgomotu.) Déca trebuie se dispara Camer'a, trebuie s'o urmeze si presiedintele. — Presied. (Nu se mai audu, de catu vorbe nelegate.) — Toti. . . Germani. . . jude criminalu. . . trei luni. . . cincí ani. . . fortaretie. . . libertate. . . unitate. . . marea Germania! (Risete tari in centru. Mam'a Germania apare cu o cheia grósa si inchide parlamentulu in siortiulu seu. Tóta Europ'a 'si tiene anim'a de risu. Corbii imperatului Barba-rosia incepu a cloncani marsiulu funebru alu lui Beethoven in B-moll.) „R. L.“

(Cateva decrete din „Gazet'a oficiala de Peking.“) — Cetimu intr'unu diuariu din Vien'a: Ultimele numere ale „Gazetei oficiale de Peking“ sosite aici contineu cateva decrete interesante ale acelorú doue imperatase domnitóre ale Chinei. Unu decretu din 10 Octobre anuciá, cá aceste doue dame au otaritu a proclamá de semi-dieu pe generalulu de brigada Song, mortu de curéndu, pentru multele virtuti, de care a datu probe in cursulu vietiei sale, si in acelasi timp se ordoná a i-se aduce jertfele obicinuite. — Print'unu decretu din 11 Octobre, se facu laude publice la doui tineri din provinci'a Pantnáj, pentru cá si-au taiatu bucati de carne din corpulu loru si le-au datu mamei loru bolnave in supa, recomandandu-li-se acést'a, cá unu fórte bunu mediu-locu de vindecare. — Unu decretu din 15 Octobre anucia in fine, cá astronomii imperiului au gasitu cu cale, cá diu'a de 17 Aprile 1879 este diu'a cea mai potrivita pentru inmormentarea definitiva a imperatului Tungtzi, mortu acumu patru ani, si

a soției sale, ale caroru cadavre se ingropaseru atunci numai in modu provisoriu. Ministerulu afaceriloru straine e insarcinatu a face pregatirile necesare pentru acésta solemnitate funebra. — Interesanta tíera Chin'a!

(Femei'a négra.) Acest'a e numele unei gróznice legende, cunoscuta de secole in districtele orientale ale Russiei. Cateodata, dicu cátecele si povestele poporare, o fíntia misteriósa cu capu fatalu, avendu, cá furiile antice, sierpi in locu de peru, vine din fundulu Asiei. Ea e imbracata cu sdrentie, care lasa se se védia pelea, o pele négra, dér' de unu negru sinistru, cadavericu. Vai de orasiele si de satele, in care calca peciorulu golu alu femeiei negre! Pamentulu pastreza urm'a pasiloru sei si toti, de cati se apropia, sunt vestejiti; ei moru in gróznice convulsii si cadavrulu loru presenta aceeasi colóre cá si corpulu calatórei misterióse. Femei'a négra, dupa legendele russe, este Cium'a.

(Din partile Salonicului) s'a respanditu faim'a, cá acolo domnesce in districtele dela Hanti Ruslogu o mortalitate infricosiata intre poporatiunea de pe la sate. Se dice, cá multi dintre medicii greci si otomani de p'acolo nu se indoiescu, cá ból'a epidemica, ce graséza, ar' fi chiaru cium'a orientala. In Saninov'a se bolnavescu pe di cáte 15 pëna la 20 de individi cu simptomele aceleiasi bóle, care se anuntia din Astrahan. In Decembre, candu a luat rescól'a dimensiuni mari in acea provincia, s'au fostu tramisu redif (trupe regulate) din Curdistanu, prin cari s'a dusu acolo ból'a. In Salonicu domnesce o frica cumplita din cauza, cá tóta lumea cunósce negliginti'a traditionala a autoritatiloru turcesci si Ulemalele si Hogii dechiara de pecatu de mórte tóte mesurile luate in contr'a epidemiei, care dupa parerea preotiloru mahomedani este o pedépsa drépta a maniei lui Dumnedieu asupr'a ómeniloru. Mahomedanii privescu, dupa invetiaturile intemeiatoriului religiei loru, pe Dumnedieu cá unu domnu si stapanu fórte maniosu si resbunatoriu, si nu cá religieuna crestina, care invétia, cá Dumnedieu e indelungu rabdatoriu, multu milostivu si mi'a lui e neasemenata si nemesurata si nu voiesce mórtea peccatosului, ci se se intórca si se fia viu. — Acuma se anuntia dela Berlinu, 9 Febr., ca in privinti'a epidemiei din Salonichi si giuru ar' fi constatatu in modu positivu, cá ból'a aceea este unu tifus cu pete, inse cu mare mortalitate, si cá comisiunea sanitara internationala se ocupa de trei septemani cu elu. Scirile se contradicu si nu scie omulu, carei se-i dé mai mare crediamentu, mai bine va face inse, candu nu va crede multu nici la un'a, nici la alt'a. — Totu dela Berlinu se mai spune, cá Cium'a din Russi'a ar' fi scadiendu din ce in ce, si cá afara de localitatile inciumate mai tare Wetlianka si Selitren se mai arata numai sporadicu in guvernamentulu Astrahan. — Amu dori, cá se se adeverésca si scirea acést'a si cea de mai susu, care dicu, cá epidemia din partile Salonicului nu este „Femei'a négra“.

Scire ultima.

Vien'a, 10. Febr. Dupa ce comitelui Taaffa nu i-a succesu formarea unui ministeriu parlamentariu, acest'a se reintórce la postulu seu de guvernoru alu Tirolului.

12. 1879 R. P. Z.

2-2

Unu locu de pasionatu pentru vite

dupa tabelele catastrale de 338 jughere, 1400 □ de mare, pe siesu situata, provédiuta cu ap'a necesaria si cu umbra, se va dá in arenda cu licitatie in 16 Februaru st. n. anulu curentu, la 1 óra dupa amédiadi, in cas'a sfatului din Rothbach, pe 3 ani. — Mai deaprópe informéza

Presbiteriulu ev. de Conf. Agsb. in Rothbach.

Cursulu la burs'a de Vien'a din 12 Februaru st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	62.15	Oblig. rurali ungare . . .	75.2
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). . .	63.20	„ „ Banat-Timis. . .	80.2
Losurile din 1860 . . .	114.80	„ „ transilvane. . .	75.5
Actiunile bancei nation. . .	790.—	„ „ croato-slav. . .	85.—
„ instit. de creditu . . .	221.—	Argintulu in marfuri . . .	100.—
Londr'a, 3 luni. . .	116.75	Galbini imperatasei . . .	5.5
		Napoleond'ori . . .	9.3
		Marci 100 imp. germ. . .	57.5

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu
Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henriou.